

Temu pretežno teoretsko usmerjenemu delu knjige sledijo poglavja, ki na primerjalni in interpretativni način predstavljajo nekaj primerov sodobnih povedk v Sloveniji. Med njimi so 'Izginjajoča štoparka', 'Ponesrečena fantovščina', 'Staknjeni par', 'Turistične

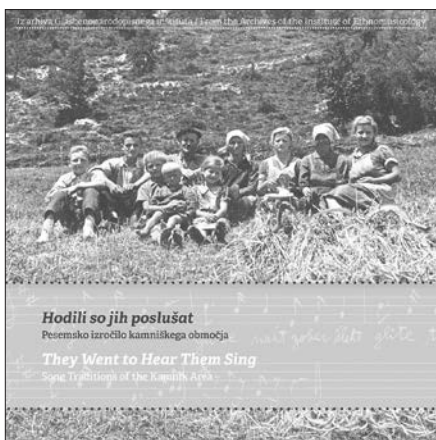
izkušnje', 'Tuji oz. drugi v sodobnih povedkah' idr. Ob tem pa jih umešča oziroma klasificira v tematske skupine in problemske sklope.

Knjiga Ambroža Kvartiča zapolnjuje vrzel v slovstveni folkloristiki, saj obravnava tematiko, ki je bila doslej

v slovenskem prostoru že predolgo zanemarjena. Prinaša tudi dober teoretični vpogled v razvoj raziskovanja tega področja in bo vsem nadaljnjim raziskovalcem sodobnih povedk in sodobne folklore nasploh v veliko pomoč in oporo.

URŠA ŠIVIC (UR.): Hodili so jih poslušat: Pesemsko izročilo kamniškega območja / They went to hear them sing: Song traditions of the Kamnik area.

Založba ZRC SAZU, Ljubljana 2017, zgoščenka.

Zgoščenka *Hodili so jih poslušat*, ki je izšla v zbirki *Iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta pri Založbi ZRC SAZU*, prinaša 35 krajevno in vsebinsko zaokroženih dokumentarnih zvočnih posnetkov s kamniškega območja. Izbor iz gradiva, posnetega med letoma 1960 in 2016, so pripravili Marija Klobčar, Robert Vrčon in Peter Vendramin, zgoščenko pa je uredila Urša Šivic.

Zgoščenka *Hodili so jih poslušat* se vsebinsko navezuje na znanstveno monografijo *Na poti v Kamnik* Marije Klobčar in predstavlja zvočno podobo avtoričinega dolgoletnega raziskovanja razmerij med mestom in podeželjem na Kamniškem. V slovenskem in angleškem spremnem komentarju

k zgoščenki Marija Klobčar razkriva nekatere doslej spregledane podobe pesemskega bogastva in omogoča celovitejše razumevanje pesemskega gradiva tega območja.

Tako je v zvočni publikaciji zaokrožena paleta posameznih izkušenj, ki so oblikovale skupno glasbeno dediščino prostora. Začetnemu glasu zvona neveljske cerkve, ki opominja na razlitje kamniškega jezera, se pridružuje napičnica, zvočna podoba pa se razživi ob poskočnicah in pesmih ob svatbah. Glasovi pastirice in ustvarjalke Kati Turk, ki odlikujejo planinski svet, se prepletajo z izročilom rudarjev v rudniku kaolina v Črni, jetniškimi in vojaškimi pesmim pa so sopostavljene romarske in nabožne pesmi ter spomin na pobiranje davkov v času Ilirskih provinc. Reminiscence na dogajanje med drugo svetovno vojno in družbena nota pesmi, ki so se porajale v stiku podeželja z mestom Kamnikom – pri čemer posebno mesto zavzema zabavljalica o kamniških purgarjih – se dopolnjujejo z živahnostjo in nagajivostjo fantovskega petja in živahnih, pogosto tudi »okroglih« poskočnic. Bogastvo pripovednih pesmi, ki so se na tem območju dolgo ohranile, med njimi predvsem pesmi s tragično vsebino in legendne pesmi, ki so jih peli pri bedenju pri pokojnikih, je

predstavljeno z baladami o zapuščeni ljubici, samomoru nune zaradi ljubezni in o dekletu, ki se je smrtno ponesrečilo pri mlačvi.

Na zgoščenki predstavljeno pesemsko izročilo odseva večplastnost vsakodnevne življenja ljudi v različnih življenjskih obdobjih in družbenih položajih ter prikazuje bogastvo šeg na geografsko raznolikem kamniškem območju, njihova srečevanja in razhajanja, pa tudi novi svet ljudskosti, ki nastaja v soočenju z narodno-zabavno in popularno glasbo ter klapskim petjem. Avtorica je na zgoščenki želela posebej osvetliti način petja po starem, kjer je vodilno vlogo imel glas pevec/pevke, ki je pel naprej, drugi pa so se mu pridružili, čeprav pevci pesmi, ki so se jih naučili drugje, pojejo drugače, z razvrstitvijo glasov, ki veljajo za zborovsko petje.

Zgoščenka je tako celovit prikaz dopolnjujočih se drobcev življenja ljudi na Kamniškem, ki različne pesemske zvrsti spaja v bogato in ušesom prijetno zvočno podobo. Z zgodovinskimi viri in fotografijami utemeljeno spremno besedilo pa zvočno publikacijo umešča med temeljne vire za razumevanje življenja in ljudske ustvarjalnosti na širšem kamniškem območju.

* Marjeta Pisk, dr. interkulturnih študijev, asistentka z doktoratom, ZRC SAZU, Glasbenonarodopisni inštitut, Novi trg 2, 1000 Ljubljana; marjeta.pisk@zrc-sazu.si.